

Ο Ανατόλι Ντομπρίνιν βρέθηκε στη θέση του Πρέσβη της Ε.Σ.Σ.Δ. στις Η.Π.Α., σχεδόν για ένα τέταρτο του αιώ να.

Στη διάρκεια της θητείας του συνάντησε, γνώ ρισε, συζήτησε, συμφώ νησε και διαφώ νησε με έξι Αμερικανούς προέδρους, κατά τη χρονική διάρκεια του αποκαλούμενου και Ψυχρού Πολέμου. Όπως επίσης γνώ ρισε, εργάστηκε και για ισάριθμους Σοβιετικούς ηγέτες.

Όταν έφθασε στην Ουάσινγκτον, τον Μάρτιο του '62, για να αναλάβει τον κορυφαίο ρόλο, στην πιο κρίσιμη πρεσβεία της χώρας του, ήταν 43 ετών, ο νεότερος πρεσβευτής που είχε ποτέ η Μόσχα στις Η.Π.Α.

Εζησε, μετείχε, και σε κάποιο βαθμό διαμόρφωσε, μερικά από τα πιο σημαντικά γεγονότα που επηρέασαν τη σύγχρονη ιστορία. Όταν μετά από καιρό, μοιραία πέρασε στο περιθώριο της υπηρεσίας και της επικαιρότητας, κάθισε με υπομονή, με ακρίβεια, με πίστη και κατέγραψε ότι του συνέβη σε αυτή την μυθιστορηματική, περιπετειώδη ζωή.

Το αποτέλεσμα είναι ένα εξαιρετικού κύρους βιβλίο, με καταπληκτικές λεπτομέρειες, με μια πολύ αντικειμενική, καθαρή, αξιοπρεπή περιγραφή, και με ένα στυλ που αιχμαλωτίζει τον αναγνώστη ευθύς εκ πρώτης στιγμής, έως τελευταίας προτάσεως.

Ο Ντομπρίνιν καταφέρνει κάτι δύσκολο. Να συνδυάσει τη στεγνή ιστορική περιγραφή των γεγονότων με ένα πολύ λεπτό, ανθρώπινο προσωπικό ύφος, ζηλευτό σε όλη τη διάρκεια του πονήματος του.

Η αντίστοιχου επιπέδου μετάφραση, των 646 πυκνογραμμένων σελίδων είχε υπογράψει, ο προσφάτως απολεσθείς, Ερρίκος Μπαρτζινόπουλος. Όπως επίσης ο ίδιος ο Ντομπρίνιν δεν είναι ανάμεσά μας από τον Απρίλιο του '10 όταν εγκατέλειψε τον μάταιο κόσμο μας. Πέρα όμως από τις σύνθετες, πολύπλοκες και συχνά ιδιαίτερα πιεστικές διπλωματικές του υπηρεσίες, άφησε και τούτο το βιβλίο, ως σημαντική παρακαταθήκη.

Υπάρχει και ένας ακόμα λόγος που το πόνημα του είναι άξιο θαυμασμού. Διότι έχει την ικανότητα να αναφέρεται σε πράγματα, θεσμούς, καταστάσεις, γεγονότα, να τα περιγράφει με ακρίβεια, χωρίς να θίγει, ενίοτε και χωρίς να παίρνει εμφανώς θέσεις αλλά να μεταφέρει στον αναγνώστη το κλίμα και το θέμα.

Όπως το κάνει από την πρώτη σελίδα με την περίφημη έκφραση «γέστ μνιένιγε», δηλαδή: «υπάρχει μια άποψη», χωρίς ποτέ να αποδαφνίζεται ποιού, πως, πότε, εκφράστηκε και τελικά αποδείχτηκε χρησιμότερο εργαλείο στην πολιτική του Κ.Κ.Σ.Ε.

Έτσι με αυτή την άποψη μετακόμισε από το εργοστάσιο αεροπλάνων που εργαζόταν ως μηχανικός, για σπουδές στην Ανώτερη Διπλωματική Σχολή. Το «αλάθητο» κόμμα πάντως, σε τούτη την περίπτωση φαίνεται ότι όχι μόνον δεν έκανε λάθος αλλά πέτυχε διάνο.

Μας μεταφέρει το δαιδαλώδες της εξουσίας στην Σ.Ε., τον τρόπο που λειτουργούσε το πολιτικό γραφείο, τις επιφυλάξεις, τις φοβίες που υπήρχαν για τις Η.Π.Α, και τα ίδια προβλήματα, που απασχολούσαν με παρόμοιο τρόπο την άλλη πλευρά.

Είναι μετρημένος και προσεκτικός στις κρίσεις του, χωρίς να παρασύρεται από ιδεολογίες και δόγματα. Ο χρόνος του έδωσε το δικαίωμα μιας νηφάλιας κρίσης όπως π.χ. για τον Χρουτσώφ «... μπλοφάριζε αν και δεν μπορώ, ακόμα και σήμερα, να αποφανθώ αν το έκανε συνειδητά ή εξαιτίας της παρορμητικής ψυχρόσυνθέσής του.» (σ.63)

«... ανέπτυσσε συχνά τις πιο αντιφατικές ιδέες, ιδιαίτερα μετά από κάποιο Σαβατοκύριακο στη διάρκεια του οποίου, όπως έλεγε ο ίδιος, «έκανε βόλτες και σκεφτόταν». Οι ιδέες αυτές κυμαίνονταν από πραγματικά ενδιαφέρουσες μέχρι ανεφάρμοστες και αλλόκοτες.» (σ.64)

«... Ήταν δέσμιος ιδεολογικών ψευδαισθήσεων. Πίστευε ότι ο σοσιαλισμός προέλαυνε σε παγκόσμια κλίμακα με επικεφαλής τη Σοβιετική Ένωση, και ότι ο καπιταλισμός, με κυρίαρχη δύναμη τις Ηνωμένες Πολιτείες, συνεχώς υποχωρούσε. Ποτέ του όμως δεν σκέφτηκε να καταφύγει σε πόλεμο.» (σ.109)

για τον Ντιν Ράσκ «Ήταν πολύ σώφρων και απέφευγε τις περιττές συγκρούσεις. Με δυό λόγια, ήταν ένας αληθινός τζέντλεμαν από την Γεωργία» (σ.76.)

για την σκόπιμα ελλιπή πληροφόρηση του από την Μόσχα κατά τη διάρκεια της κρίσης της Κούβας: «Η σκόπιμη αυτή εκμετάλλευση ενός πρεσβευτή από την κυβέρνησή του προκειμένου να εξαπατηθεί η αμερικανική κυβέρνηση μου προκάλεσε ένα ηθικό σοκ και με κατέστησε, για τα επόμενα χρόνια, επιφυλακτικό έναντι των πληροφοριών που λάμβανα από την Μόσχα» (σ.91)

για τον Ρόμπερτ Κέννεντυ: «δεν ήταν ιδιαίτερα κοινωνικό άτομο και του έλειπε το χιούμορ. Επιπλέον ήταν παρορμητικός και ευερέθιστος.» (σ.99)

